

ΕΠΙΚΑΙΡΑ

Μπορούμε να πούμε πώς η 2 Φεβρουαρίου 1927 είναι μια ιστορική μέρα για την ιστορία του φεμινισμού στην Ελλάδα. Γιατί αυτή τη μέρα η Βουλή δέχτηκε την έρμηνευτική δήλωση στο 6ο άρθρο του Συντάγματος που καθορίζει πώς μπορούν να δοθούν διά νόμου πολιτικά δικαιώματα στις γυναίκες. Και το σπουδαιότερο απ' όλα είναι ότι δεν ακούστηκε ούτε μια φωνή διαμαρτυρίας για αυτό μέσα στη Βουλή. Και όμως μόλις δυο χρόνια μας χωρίζουν από τις συνεδριάσεις της Δ' Εθνοσυνέλευσης, όπου η πρόταση να δοθεί ψήφος στις γυναίκες για τις δημοτικές εκλογές — και με τι περιορισμούς — προκάλεσε τόσες διαμαρτυρίες, που αναγκάστηκε να την αποσύρει ο τότε πρωθυπουργός κ. Παπαναστασίου. Έτσι ωριμάζουν οι ιδέες παντού κι ως μὴν ἀπελπιζόμεστε κιὰς μὴ μὰς ἀπογοητεύουν οἱ φωνές τῶν καθυστερημένων καὶ ἀντιδραστικῶν. Τίποτα δὲν μπορεῖ ν' ἀντισταθῆ στὴ δύναμη τῆς ἀλήθειας καὶ τῆς ζωῆς.

Στις 28 Ιανουαρίου ἔγινε* στὴν Ἀρχαιολογικὴν, Ἐταιρεία μὴ πολὺ ἐνδιαφέρουσα ἐμιλία πού ὠργάνωσε ὁ νεοσύστατος «Σύλλογος Γονέων Ἀθηῶν». Ὁμιλήτρια ἦταν ἡ κ. Ἑλένη Παπανδρέου μὲ θέμα «Σεβασμὸς πρὸς τὸ παιδί». Ἡ κ. Παπανδρέου μὲ μὲν πού γιὰ πρώτη φορά παρουσιάζεται στὸ κοινὸ, ἔδειξε ἐξαιρετικὰ χαρίσματα, διαύγεια, εὐθεὶὰ γνώση τοῦ θέματός της, λεκτικὸ ἀπλὸ καὶ θελκτικόν. Ἐκεῖνο πού μὰς εὐχαρίστησε ξεχωριστὰ ἦταν ἡ πλατειὰ τῆς ἰδεολογία, ἡ ἐλευθερία στὴ σκέψη της, τὸ θάρρος μὲ τὸ ἔποιο χτύπησε τίς προλήψεις καὶ τίς σκουριασμένες ἀντιλήψεις τῶν περισσοτέρων γονέων γιὰ τὸ ζήτημα τῆς ἀνατροφῆς τῶν παιδιῶν. Ὁ «Ἀγώνας τῆς Γυναίκας» πού παρακολουθεῖ μὲ ἐνδιαφέρον κάθε ἐκδήλωση προοδευτικὴ, συγχαίρει θερμὰ τὴν κ. Ἑλένη Παπανδρέου.

Μια δεσποινίδα πού δοκίμαζε νὰ ὀδηγήσει τὸ αὐτοκίνητό της παρέσυρε τρεῖς διαβάτες καὶ τοὺς ἐπλήγωσε. Αὐτὸ τὸ δυστύχημα συνέβηκε τὴν περασμένη ἑβδομάδα καὶ ἴδωλες οἱ ἑφημερίδες τὸ ἀνέγραψαν μὲ εἰρωνικά σχόλια γιὰ τὴ γυναίκα.

Βέβαια ὁμολογοῦμε πὺς δὲν εἶναι εὐχάριστο ἐκεῖ πού περπατᾷ κανεὶς ἀμέριμνος νὰ πέσει ἀπάνω του ἓνα αὐτοκίνητο καὶ νὰ τοῦ σπάσει κεφάλι χέρια, κ.λ. Ἀλλὰ ἄρα γε μόνον ἡ κοπέλλα φταίει ; Πρῶτα πρῶτα ὅσοι θέλουν νὰ μάθουν νὰ διευθύνουν αὐτοκίνητα

πρέπει να εξασκούνται σε μέρη απόκεντρα όπου να μην υπάρχει κίνηση και επομένως να μην υπάρχουν διαβάτες. Νομίζουμε πως πρώτα πρώτα φταίει η αστυνομία που πρέπει να είναι πολύ πιο αυστηρή και να μη δίνει τόσο εύκολα δίπλωμα οδηγού σε όσους, είτε άντρες είναι είτε γυναίκες, δεν κατέχουν τέλεια το χειρισμό του αυτοκινήτου,

* *

Μια νεαρή φοιτήτρια είπε πρό ημερών κάτι, πάνω στη συζήτηση που ακολούθησε μια από τις διαλέξεις της Φοιτητικής Συντροφιάς, που υποσημειώσαμε εδώ γιατί έχει σχέση με τον αγώνα μας. Στη γνώμη του άγορητου, ότι πρέπει τα δικαστήρια να δικάζουν τις γυναίκες με περισσότερη επιείκεια από τους άντρες, απάντησε πως οι γυναίκες δεν τη θέλουν την επιείκεια αυτή. Ναι. Οι γυναίκες που πιστεύουν ότι δεν υστερούν στη σκέψη και στη θέληση από τον άντρα, που έχουν αντίληψη των πράξεών τους και βρίσκουν άσκοπη και ταπεινωτική την ανδρική κηδεμονία, οι γυναίκες, που ξέρουν τι δίνουν και τι μπορούν να δώσουν ακόμη στην κοινωνία και γιαυτό ζητούν πολιτικά δικαιώματα, δε θέλουν τις επιείκειες και τις εξαιρέσεις που τις εξισώνουν με τους ανιλήκους και τους ασθενείς. Θέλουν την ισότητα στις υποχρεώσεις όπως και στα δικαιώματα.

* *

Στην έκθεση της επιτροπής των εμπειρογνομόνων διαβάσαμε τα εξής:

«Με την είσοδο του θύλεος προσωπικού εις τας δημοσίας υπηρεσίας είναι ανάγκη να διαρρυθμισθούν τα γραφεία καταλλήλως ώστε το κατώτερον προσωπικόν να εργάζεται εντός ευρυχωρών αιθουσών κατά το σύστημα των Τραπεζών υπό την επιτήρησιν των ανωτέρων των ώστε να λείψουν αι συνεχείς έξοδοι και αι άπασχολήσεις εξ όμιλιών και επισκέψεων».

Αν χρειάζεται να διαρρυθμιστούν τα γραφεία με τον τρόπο που δείχνει η επιτροπή, αυτό άφουρά άλλο το προσωπικό των Υπουργείων και όχι τις γυναίκες, που δεν άπασχολούνται προσθέτως ούτε με τους συνεχείς καφέδες ούτε με το τσιγάρο. Δεν πιστεύουμε άλλως τε με τη διαρρύθμιση των γραφείων και μόνο να μπορεί να τονωθεί η προσήλωση των υπαλλήλων στο καθήκον τους. Είναι πολύ βαρύτερα τα σίτια που προκάλεσαν τη χαλάρωσή της. Όταν δεν λαμβάνονται υπ' όψιν παρά οι υπηρεσίες στα διάφορα κόμματα, όταν η υπαλληλική άξιοπρέπεια κορευλιάζεται και όταν ο υπάλληλος και η οικογένειά του πεινούν η διαρρύθμιση των γραφείων δεν υποθέτουμε να έχει καμμιάν άξία. Και θα μπορούσε κανείς να προσθέσει: πως όταν η γυναικεία σταδιοδρομία περιορίζεται μόνο στις θέσεις που είναι σχεδόν άνεπιθύμητες απ' τους άντρες, ενώ οι άνώτερες κατέχονται και από τις τελευταίες ανδρικές μηδαιμότητες, είναι βέβαιο πως η άπογοήτευση θα μπορούσε να φέρει την άδιαφορία. Εν τούτοις οι γυναίκες δουλεύουν με ευσυνειδησία και το κατώτερο προσωπικό που τόσον άστοχα θίγει με τα λόγια της η Επιτροπή δουλεύει έντατικά και έπειτα από τις κανονισμένες ώρες πάντως δε πολύ περισσότερο από πολλούς βαθμοφόρους.